

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «КОВЕЛЬСЬКИЙ ПРОМИСЛОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ»
ЛУЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Основи податкової системи

методичні вказівки до практичних занять
для здобувачів освітньо-професійного ступеня
фаховий молодший бакалавр спеціальності 275 Транспортні
технології, 275.03 на автомобільному транспорті

Ковель 2021

ЗАДАЧІ З ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «ОСНОВИ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ»

ЗМІСТ

Практичне робота №1 «ПДВ»

Практичне робота №2 «АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК»

Практичне робота №3 «МИТО»

Практичне робота №4 «ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВА»

Практичне робота №5 «ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ»

Практичне робота №6 «ІНШІ ПОДАТКИ ТА ЗБОРИ»

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ТА РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Практичне робота №1 «ПДВ»

Приклади розв'язання задач:

Задача 1

Підприємство за березень сплатило в бюджет податок на додану вартість (ПДВ) у сумі 8000 грн. Визначити:

1. Дати виникнення та суму податкового зобов'язання з ПДВ у березні.
2. Дати виникнення права на податковий кредит з ПДВ та суму податкового кредиту в березні.
3. Чи правильно підприємством була нарахована та сплачена сума ПДВ у бюджет за березень. Зробити висновки за результатами розрахунків.

Вихідні дані щодо операцій підприємства у березні приведені у табл. 1 і табл. 2:

Таблиця 1 - Операції щодо реалізації продукції підприємством

Сума операції (без ПДВ), грн.	Дата відвантаження продукції підприємством	Дата надходження грошей на рахунок підприємства
30 000	3.03	8.03
20 000	5.03	14.04
10 000	6.03	10.03
17 000	28.01	12.03
14 000	17.03	15.02

Таблиця 2 – Операції щодо закупівлі підприємством сировини

Сума операції (у т.ч. ПДВ), грн.	Дата отримання податкової накладної від постачальника	Дата перерахування грошей на рахунок постачальника
10 000	13.03	8.02
20 000	5.03	14.06
4 000	16.03	10.03
17 000	28.03	12.01
12 000	17.02	15.03

Розв'язання:

1. Дати виникнення податкового зобов'язання з ПДВ: 03 березня, 05 березня, 06 березня. Сума податкового зобов'язання з ПДВ у березні (грн.):

$$ПЗ = \frac{(30000 + 20000 + 10000) \cdot 20}{100} = 60000 \cdot 0,2 = 12000$$

2. Дати виникнення права на податковий кредит з ПДВ: 05 березня, 10 березня. Сума податкового з ПДВ у березні (грн.):

$$ПК = \frac{(20000 + 4000)}{6} = 4000$$

3. Нарахована сума ПДВ, що підлягає сплаті у бюджет за березень становить (грн.):

$$\Delta ПДВ = ПЗ - ПК = 12000 - 4000 = 8000$$

Висновки: підприємством сума ПДВ, що підлягає внесенню у бюджет за березень, була нарахована та сплачена правильно.

Задача 2

Визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті в державний бюджет (відшкодуванню з бюджету) за результатами діяльності підприємства у звітному місяці.

Вихідні дані: протягом звітнього місяця на підприємстві було здійснено такі операції:

- 1) реалізовано товарів на території України на суму 50000 грн. (без ПДВ);
- 2) здійснено первинну емісію цінних паперів на суму 6000 грн.;
- 3) нарахована та виплачена заробітна плата працівникам підприємства у розмірі 10000 грн.;
- 4) здійснені обов'язкові відрахування від заробітної плати працівників у сумі 4000 грн.;
- 5) оплачено вартість державних послуг із ліцензування діяльності, які надані органами виконавчої влади - 3000;
- 6) надано шефську благодійну допомогу міській лікарні у вигляді безоплатної передачі товарів на суму 1500 грн.;
- 7) експортовано товарів для заправки та постачання морських суден, що використовуються для перевезення пасажирів та вантажів за межами територіальних вод України, на суму 18000 грн.;
- 8) отримано від постачальника матеріалів для виробництва експортної продукції – 10000 грн. (без ПДВ);
- 9) придбані товари для їх використання у господарській діяльності на суму 24000 грн. (з ПДВ);
- 10) підприємством надано обладнання в фінансовий лізинг на суму 6000 грн. (без ПДВ)

Укажіть, які операції з перелічених вище не належать до об'єкту оподаткування ПДВ, які звільнені від оподаткування ПДВ та які обкладаються по ставці ПДВ 0 %.

Розв'язання:

1. Визначається податкове зобов'язання з ПДВ за операціями 1), 7), 10), що підлягають оподаткуванню (грн.):

$$ПЗ = \frac{(50000 \cdot 20 + 18000 \cdot 0 + 6000 \cdot 20)}{100} = 10000 + 0 + 1200 = 11200$$

2. Визначається податковий кредит з ПДВ за операціями 8), 9), що підлягають оподаткуванню (грн.):

$$ПК = \frac{10000 \cdot 20}{100} + \frac{24000}{6} = 2000 + 4000 = 6000$$

3. Сума ПДВ, що підлягає внесенню у бюджет, становить (грн.):

$$\Delta ПДВ = ПЗ - ПК = 11200 - 6000 = 5200$$

Операції, які не належать до об'єкту оподаткування ПДВ, - це операції 2), 3), 4), 5).

Операція, яка звільнена від оподаткування ПДВ, - це операція 6).

Операція, яка обкладається по ставці 0 %, - операція 7).

Практичні завдання:

Задача 1

Необхідно визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті в державний бюджет (відшкодуванню з бюджету) за результатами звітного місяця, якщо підприємство реалізує різні види продукції.

Протягом звітного місяця здійснено такі операції:

1. Придбано сировину для основного виробництва на суму 48 000 грн (з урахуванням ПДВ).
2. Реалізовано жетони для торгівельних автоматів — 5 100 грн.
3. Відвантажено готову продукцію на суму 42 000 грн. (без урахування ПДВ).
4. Продано продукцію спеціального призначення для інвалідів на суму 780 грн.
5. Здійснено витрати зі сплати податку, які не підтверджені документально, на суму 2 000 грн.
6. Придбано верстати для використання у виробництві товарної продукції на суму 280 000 грн.

7. Виплачено зарплату товаром на суму 3 600 грн.

Задача 2

Необхідно визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті в державний бюджет (відшкодуванню з бюджету) за результатами звітного місяця, якщо підприємство реалізує різні види продукції.

Протягом звітного місяця здійснено такі операції:

1. Закуплено сировину на виготовлення продуктів дитячого харчування на суму 54000 грн (з урахуванням ПДВ).
2. Придбано устаткування для подальшого перепродажу на суму 268 000 грн.
3. Реалізовано зайві верстати, що обліковуються на балансі підприємства, на суму 300 000 грн (з урахуванням ПДВ).
4. Реалізовано товарну продукцію на суму 18 600 грн (без урахування ПДВ).
5. Реалізовано дитяче харчування на суму 70 000 грн.
6. Оплачено вартість державних платних послуг 120 грн.

Задача 3

Необхідно визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті в державний бюджет (відшкодуванню з бюджету) за результатами звітного місяця, якщо підприємство реалізує різні види продукції.

Протягом квітня здійснено такі операції.

1. Закуплено сировину і матеріали для виготовлення продуктів дитячого харчування на загальну суму 18 000 грн.
2. Реалізовано дитяче харчування через молочні кухні на загальну суму 22 000 грн.
3. Реалізовано путівки на санаторно-курортне лікування дітей працівників підприємства на загальну суму 3 600 грн.
4. Отримано орендну плату за виробничу ділянку, що надана у фінансову оренду — 900 грн.
5. Нараховано заробітну плату працівникам підприємства — 58 000 грн.
6. Отримано дохід від реалізації товарів на території України 51 000 грн з ПДВ.
7. Продано товари народного споживання працівникам підприємства на суму 8 000 грн.

Задача 4

Необхідно визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті в державний бюджет (відшкодуванню з бюджету) за результатами звітного місяця, якщо підприємство реалізує різні види продукції.

Протягом травня здійснено такі операції:

1. Виконано роботи з ремонту приміщення іншого підприємства. Згідно з актом виконаних робіт сума складає 18 000 грн.
2. Закуплено будівельні матеріали у неплатника ПДВ на суму 3 000 грн.
3. Реалізовано зайві будівельні матеріали на суму 2 900 грн з ПДВ.
4. Сплачено комунальний податок — 280 грн.
5. Нараховано заробітну плату робітникам підприємства — 30 000 грн.
6. Отримано будинок складу в оперативну оренду. Нараховано орендну плату — 800 грн.
7. Реалізовано іноземну валюту — 3 000 доларів за курсом 8,00 грн за долар.

Задача 5

Необхідно визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті в державний бюджет (відшкодуванню з бюджету) за результатами звітного місяця, якщо підприємство реалізує різні види продукції.

Протягом червня здійснено такі операції:

1. Придбано ліцензію на право виконання будівельних робіт — 3 000 грн.
2. Перераховано попередню оплату постачальнику за цемент і крейду — 9 000 грн.

3. Виконано будівельні роботи на території України, загальна сума яких становить 30 000 грн.
4. Виконано будівельні роботи на території Росії загальною сумою 90 000 грн.
5. Реалізовано зайве устаткування на суму 33 000 грн без урахування ПДВ.
6. Передано будівлю виробничого призначення вартістю 300 000 грн в уставний фонд іншого підприємства.
7. Здійснено передплату на періодичне видання «Податки та бухгалтерський облік» — 300 грн.
8. Нараховано заробітну плату персоналу — 60 000 грн.

Практичне робота №2 «АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК»

Приклади розв'язання задач:

Задача 1

Необхідно визначити суму акцизного податку, що має сплатити ТОВ «Крокус», контрактну вартість з врахуванням непрямих податків та ціну 1 л вина.

Вихідні дані

ТОВ «Крокус» — виробник алкогольних напоїв та пива відвантажило в звітному періоді покупцю ТОВ «Гарант» вина виноградні натуральні в обсязі 1 500 л. Оплата в звітному періоді не отримана. Контрактна вартість становить 15 240 грн без ПДВ (без акцизного податку).

Ставка акцизного податку становить 0,25 грн. за 1 л.

Розв'язання:

1. Визначимо суму акцизного податку за твердою ставкою:

$$A3 = 0,25 \times 1\,500 = 375 \text{ грн.}$$

2. Визначимо контрактну вартість з врахуванням непрямих податків

$$B = B' + 0,2 \times B' + A3,$$

де B — контрактна вартість з врахуванням непрямих податків;

B' — контрактна вартість без врахування непрямих податків.

$$B = 15\,240 + 0,2 \times 15\,240 + 375 = 18\,663 \text{ грн.}$$

3. Визначимо ціну 1 л вина

$$Ц = B / K$$

де $Ц$ — ціна одиниці товару.

Таким чином:

$$Ц = 18\,663 / 1\,500 = 12,44 \text{ грн.}$$

Висновок: сума акцизного податку, що підлягає сплаті з реалізації вина виноградного натурального складає 375 грн, контрактна вартість з врахуванням непрямих податків становить 18 663 грн, ціна 1 л вина складає 12,44 грн.

Практичні завдання:

Задача 1

Необхідно визначити суму акцизного податку, що має сплатити товаровиробник, контрактну вартість з врахуванням непрямих податків та ціну одиниці підакцизного товару.

ТОВ «Олімп» — виробник алкогольних напоїв та пива відвантажило в звітному періоді покупцю ТОВ «Парнас» вина ігристі в обсязі 600 л. Оплата отримана в звітному періоді. Контрактна вартість становить 9 500 грн. без ПДВ (без акцизного податку).

Ставка акцизного податку становить 1,6 грн за 1 л.

Задача 2

Необхідно визначити суму акцизного податку, що має сплатити товаровиробник, контрактну вартість з врахуванням непрямих податків та ціну одиниці підакцизного товару.

ТОВ «Радіан» — виробник алкогольних напоїв та пива відвантажило в звітному періоді покупцю ТОВ «Атлант» коньяк в об'ємі 900 л (вміст спирту 41%). Оплата отримана в звітному періоді. Контрактна вартість становить 54 700 грн. без ПДВ (без акцизного податку).

Ставка акцизного податку становить 3 грн. за 1 л. 100% спирту.

Завдання 3

У січні 2021 р. підприємство–виробник тютюнових виробів виготовило та відвантажило покупцям сигарети з фільтром у обсязі 0,2 млн. шт. на митній території України. Задекларована виробником максимальна роздрібна ціна за 1 пачку сигарет з фільтром, котрі він виробляє, становить 9 грн. (з урахуванням непрямих податків).

Ставки акцизного збору: специфічна – 96,21 грн. за 1 000 шт.; адвалорна – 25 %. Мінімальне податкове акцизне зобов'язання зі сплати акцизного податку становить 160,35 грн. за 1 000 шт.

Визначити суму акцизного податку. Який порядок сплати акцизного податку виробником?

Завдання 4

В січні 2021 р. підприємство-виробник алкогольних напоїв і пива відвантажило покупцю продукцію. Визначити суму акцизного податку, контрактну вартість поставок (з урахуванням ПДВ і акцизного податку), відпускну ціну 1 бут. напоїв за видами продукції, використовуючи наступні дані:

Опис товару	Контрактна вартість поставок (без ПДВ та акцизного податку), грн.	Кількість пляшок у партії поставок, шт.	Ємкість пляшки, л.	Ставка акцизного податку, грн. за 1 л. (специфічна)
Пиво солодове	6 000	2 000	0,5	0,74
Вина виноградні натуральні	14 400	800	0,7	0,01
Вина ігристі	2 400	120	0,7	3,1

Завдання 5

У травні 2021 р. підприємство-виробник нафтопродуктів відвантажило замовникам продукцію на митній території України. Визначити суму акцизного податку, використовуючи наступні дані:

Опис товару	Кількість, тис. кг.	Ставка акцизного податку, євро за 1000 кг. (специфічні)
Безини моторні	100	132
Важкі дистиляти (газойлі)	90	60
Паливо для реактивних двигунів (гас)	125	17

Курс євро до гривни, який встановлений НБУ на перший день звітнього кварталу складає 10,0 грн./євро, а на день поставок – 11 грн./євро.

Які строки сплати акцизного податку виробником за поставленими у травні нафтопродуктами?

Практичне робота №3 «МИТО»

Приклади розв'язання задач:

Задача 1

Підприємство-резидент «Шедевр» на підставі договору купівлі-продажу з підприємством-нерезидентом «УІР» одержало товар на суму 55 303 дол. США (452 од. за ціною 74 дол. США за одиницю), у тому числі транспортні послуги на території України на 210 дол. США (відповідно до рахунку-фактури) на умовах СРТ (перевезення оплачене до пункту призначення) м. Дніпропетровськ. Даний товар обкладається митом за ставкою 10%, ставка митного збору 0,2%. Курс НБУ на дату оформлення вантажної митної декларації — 5,54 грн/дол. США.

Необхідно розрахувати фактурну вартість товару, митну вартість, суми мита, митного збору та ПДВ.

Розв'язання:

Згідно діючого законодавства, база оподаткування митом включає в себе митну вартість, яка складається з вартості на момент перетинання кордону України. Також до бази оподаткування ПДВ включається, крім митної вартості, сума мита.

Таким чином:

1. Фактурна вартість (ФВ) складає:

$$ФВ = 55\,303 \times 5,54 = 306\,379 \text{ грн.}$$

2. Транспортні витрати (ТВ) по території України складають:

$$ТВ = 210 \times 5,54 = 1\,163 \text{ грн.}$$

3. Митна вартість (МВ) визначається шляхом зменшення фактурної вартості на вартість транспортування по Україні:

$$МВ = 306\,379 - 1\,163 = 305\,216 \text{ грн.}$$

4. Мито (М), розраховане за формулою, дорівнює:

$$М = S_i \cdot МВ,$$

де S_i — ставка мита.

$$М = 0,1 \times 305\,216 = 30\,522 \text{ грн.}$$

5. Митний збір (M_3) дорівнює:

$$M = S_{мз} \cdot МВ,$$

де $S_{мз}$ — ставка митного збору.

$$M_3 = 0,002 \times 305\,216 = 61 \text{ грн.}$$

б) Податок на додану вартість становить:

$$ПДВ = (МВ + М) \times S_{ПДВ},$$

де $S_{ПДВ}$ — ставка податку на додану вартість.

$$ПДВ = (305\,216 + 30\,522) \times 20\% = 53\,783,4 \times 20\% = 79\,680 \text{ грн.}$$

Практичні завдання:

Задача 1

Необхідно розрахувати фактурну вартість товару, митну вартість, суми мита, митного збору та ПДВ.

Підприємство-резидент «Рондо» на підставі договору купівлі-продажу з підприємством-нерезидентом «Глорія» одержало товар на суму 15 569 дол. США, у тому числі транспортні послуги на території України на 1210 дол. США (відповідно до рахунку-фактури) на умовах СРТ (перевезення оплачене до пункту призначення) м. Хмельницький. Даний товар обкладається митом за ставкою 9%, ставка митного збору 0,2%.

Задача 2

Необхідно розрахувати фактурну вартість товару, митну вартість, суми мита, митного збору та ПДВ.

Підприємство-резидент «Фієста» на підставі договору за-купівлі-продажу з підприємством-нерезидентом «Глорія» відвантажило товар на суму 11 440 дол. США (80 т за ціною 143 дол. США за тону) відповідно до рахунка-фактури з відстрочкою платежу, на умовах DAF (постачання до кордону) станція Чоп (кордон Україна-Словаччина). Даний товар обкладається митом за ставкою 10%, ставка митного збору 0,2%.

Практичне робота №4 «ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВА»

Приклад розв'язання задач:

Задача 1

На ЗАТ «Перспектива» протягом звітного кварталу були проведені такі господарські операції: відвантажена споживачам готова продукція на суму 480 тис. грн.; отримана від постачальника А сировина на суму 230 тис. грн.; перерахована постачальнику Б попередня оплата на суму 50 тис. грн. за надані комунальні послуги. Сума амортизаційних відрахувань за звітний період – 55 тис. грн. Визначити суму податку на прибуток.

Розв'язання:

Об'єктом оподаткування з податку на прибуток є (розділ III ст. 134 Податкового кодексу України) прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом зменшення суми доходів звітного періоду на собівартість реалізованих товарів, визначених робіт, наданих послуг та суму інших витрат звітного податкового періоду.

Суми попередньої (авансової) оплати за надані комунальні послуги не враховується при визначенні оподатковуваного прибутку. Ставка податку на прибуток складає 18 %.

Податок на прибуток = $(480-230-55)*0,18=195*0,18=35,1$ тис. грн.

Практичні завдання:

Задача 1

Необхідно визначити величину податку на прибуток, що підлягає сплаті в державний бюджет (відшкодуванню з бюджету) за результатами звітного місяця, якщо підприємство реалізує різні види продукції.

Протягом звітного кварталу здійснено такі операції:

1. Реалізовано товарів на загальну суму 460 000 грн.
2. Сума витрат у зв'язку з підготовкою й веденням виробництва — 100 000 грн.
3. Витрати на відрядження працівників підприємства, підтверджені документально — 500 грн.
4. Отримано доходи від підсобного господарства — 5 700 грн.
5. Сума штрафів, неустойки та пені, отриманих за рішенням сторін договору, — 800 грн.
6. Сплачено штраф контрагенту — 1 000 грн.
7. Балансова вартість товарів і запасів на початок звітного періоду складає 3 640 грн, на кінець звітного періоду — 6 640 грн.
8. Доходи, що не враховані у складі валового доходу періодів, що передують звітному, і виявлені у звітному періоді, склали 1 200 грн.
9. Нархована амортизація основних фондів виробничого призначення — 5 300 грн.

Задача 2

Необхідно визначити величину податку на прибуток, що підлягає сплаті в державний бюджет за результатами звітного кварталу, якщо підприємство реалізує різні види продукції.

У другому кварталі підприємством здійснено такі господарські операції:

1. Відповідно до договору (загальна сума за договором 26 000 грн, включаючи ПДВ), що передбачає оплату взаємними постачаннями:
  - у квітні підприємством оприбутковано товар на суму 1 600 грн;
  - у травні підприємством відвантажено меблі. Сума за накладною склала 11 500 грн з ПДВ. Сума за накладною склала 2 200 грн з ПДВ;
  - у червні оприбутковано ТМЦ — 8 000 грн.
2. За виконанням договору закупівлі-продажу, що передбачає оплату коштами, підприємство придбало металопрокат (контрактна вартість 15 000 грн, включаючи ПДВ). Операції здійснено в такому порядку:
  - у травні перераховано часткову попередню оплату з розрахункового рахунку підприємства в розмірі 10 000 грн з ПДВ;
  - у червні оприбутковано металопрокат в кількості 10 т. за ціною 1 500 грн/т (з ПДВ).
3. Нараховано заробітну плату 9 800 грн.
4. Здійснено обов'язкові відрахування від нарахованої заробітної плати (суму розрахувати).
5. Емісійний доход склав 58 000 грн.
6. Реалізовано цінні папери — 43 000 грн.
7. Нараховано амортизацію основних фондів виробничого призначення — 3 600 грн.
8. Приріст балансової вартості запасів склав 6 920 грн.

Практичне робота №5 «ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ»

Приклад розв'язання задачі:

Задача 1

Заробітна плата Токарева А.М. за місцем основної роботи в поточному році кожний місяць становила 1800 грн. Визначити суму податку на доходи фізичних осіб.

Розв'язання:

Під час нарахування доходів у формі заробітної плати база оподаткування визначається як нарахована заробітна плата, зменшена на суму єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (3,6% від заробітної плати) та на суму податкової соціальної пільги. (ст. 164 Податкового кодексу України).

Ставка податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) складає 15% бази оподаткування.

Податкова соціальна пільга (ПСП) визначається на рік. В 2011 році гранична сума для отримання пільги складає 1320 грн. В нашому випадку заробітна плата 1800 грн. перевищує граничну суму для отримання пільги, тому платник податку не має право на ПСП.

$$\text{ПДФО} = (1800 - (1800 * 3,6\%)) * 15\% = (1800 - 64,80) * 15\% = 260,28 \text{ грн.}$$

Практичні завдання:

Завдання 1

Розрахувати суму податку з доходів фізичних осіб за вересень 2014 р. Королько С.В., якщо протягом місяця вона одержала наступні доходи:

- 1) місячна заробітна плата (нарахована) за основним місцем роботи – 2 200 грн.;
- 2) щомісячна сума аліментів - 200 грн.;
- 3) вигреш у державну лотерею – 1 800 грн.;
- 4) заміна товару по гарантії - 420 грн.;

- 5) плата за донорство - 150 грн.;
- 6) отримано робочий одяг і взуття загальною вартістю 500 грн.;
- 7) отримано в спадщину грошові кошти на суму 5 000 грн. від спадкоємця першого ступеня споріднення;
- 8) дивіденди - 400 грн.;
- 9) доход від продажу 1 мотоциклу (протягом року) за нотаріально засвідченим договором купівлі-продажу – 10 000 грн.

Використати діючі у 2014 р.: розмір місячного прожиткового мінімуму для працездатних осіб, ставку утримань єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування із заробітної плати, ставку податку з доходів фізичних осіб.

Завдання 2

Визначити суму податкової знижки та відшкодування з бюджету за податком на доходи фізичних осіб за підсумками 2013 р., якщо нарахована заробітна плата платника податку за місцем основної роботи за 2013 р. становитиме 20 тис. грн., а сума коштів, що має сплатити платник податку на користь закладу вищої освіти для компенсації вартості його навчання за рік, - 10 тис. грн.

Використати діючі у 2014 р.: розмір місячного прожиткового мінімуму для працездатних осіб, ставку утримань єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування із заробітної плати, ставку податку з доходів фізичних осіб.

За яких обставин платника податку може скористатися правом на податковий кредит за податком на доходи фізичних осіб у 2014 р.?

Практичне робота №6 «ІНШІ ПОДАТКИ ТА ЗБОРИ»

Приклади розв'язання задач:

Задача 1

Розрахувати суму плати за землю, що підлягає перерахуванню в бюджет землевласником за рік. Вихідні дані: Землевласником є приватне підприємство-юридична особа. Земельна ділянка займає площу 400 кв. м. і знаходиться на території населеного пункту з чисельністю населення 2 тис. чол., який не має статусу курортного. Нормативну грошову оцінку земельної ділянки не проведено. Ставка плати за землю складає 0,24 грн. за 1 кв. м. Земельну ділянку розташовано на території історико-культурного призначення місцевого значення. Використання земельної ділянки не пов'язане з функціональним призначенням цієї території (застосовується коефіцієнт 1,5).

Розв'язання:

Згідно Розділу XIII «Плата за землю» Податкового кодексу України, обчислення плати за землю проводиться платниками (крім фізичних осіб) самостійно щороку станом на 1 січня у такому порядку: площа земельних ділянок, нормативну грошову оцінку яких не проведено, * ставка плати за землю, залежно від чисельності населення * коефіцієнт.

Плата за землю = $400 * 0,24 * 1,5 = 144,00$ грн.

Задача 2

Розрахувати суму збору за першу реєстрацію транспортних засобів торговельного підприємства. Підприємством у вересні поточного року придбано такі транспортні засоби:

1. автомобілі вантажні з об'ємом циліндрів двигуна 8500 см^3 (нові) – 2 шт.; коефіцієнт – 2;
- коефіцієнт – 1;
2. автомобілі легкові з об'ємом циліндрів двигуна 1200 см^3 (термін використання до 8 років) – 1 шт.; коефіцієнт – 2;

3. мікроавтобуси з об'ємом циліндрів двигуна 3500 см^3 (термін використання понад 8 років) – 1 шт.; коефіцієнт – 3;
4. човен моторний з потужністю двигуна 35 квт (новий) – 1 шт.;
5. судно, яке не обладнане двигуном, довжиною корпуса 8 м (нове) – 1 шт.

Ставки збору становлять (прийнято умовно):

- автомобілі вантажні з об'ємом циліндрів двигуна від 8201 см^3 до 15000 см^3 : 20грн. з 100 см^3 ;
- автомобілі легкові з об'ємом циліндрів двигуна від 1001 см^3 до 1500 см^3 : 5 грн. з 100 см^3 ;
- автобуси, у тому числі мікроавтобуси: 5 грн. з 100 см^3 ;
- судна, оснащені двигунами із потужністю двигуна до 55 квт. (включно): 2,5 грн. за 1 квт;
- судна, не оснащені двигуном, завдовжки понад 7,5 м: 14 грн. з 100 см довжини.

Розв'язання:

Сума збору за першу реєстрацію транспортних засобів обчислюється відповідно до бази оподаткування, ставки збору та відповідного коефіцієнта. База оподаткування - об'єм циліндрів двигуна транспортного засобу в куб. сантиметрах, а для суден, які не обладнані двигуном – довжина корпусу судна. (Розділ VII Податкового кодексу України). Ставка збору за першу реєстрацію транспортних засобів встановлена за 100 куб. сантиметрів.

1. автомобілі вантажні = $8500/100 \cdot 20,00 \text{ грн} \cdot 2 \text{ шт.} \cdot 1 = 3400,00 \text{ грн.}$
2. автомобілі легкові = $1200/100 \cdot 5 \text{ грн.} \cdot 2 = 120,00 \text{ грн.}$
3. мікроавтобуси = $3500/100 \cdot 5 \text{ грн.} \cdot 3 = 525,00 \text{ грн.}$
4. човен моторний = $35 \cdot 2,5 \text{ грн.} \cdot 1 = 87,50 \text{ грн.}$
5. судно = $800/100 \cdot 14 \text{ грн.} \cdot 1 = 112,00 \text{ грн.}$

Задача 3

Розрахувати суму збору за паркування транспортних засобів, яку має сплатити за перший квартал 2011 р. приватне підприємство, яке здійснює відповідну діяльність. Площа земельної ділянки, яка відведена для паркування транспортних засобів відповідно до рішення місцевого органу самоврядування, становить 600 кв. м. Ставка збору встановлена у розмірі 0,1%. Мінімальна заробітна плата на 1 січня 2011 р. становить 941 грн. Стоянка працює круглодобово.

Розв'язання:

Згідно ст. 266 Податкового кодексу України збір за паркування транспортних засобів визначається: $600 \text{ кв.м.} \cdot (941 \cdot 0,1\% \text{ за кожний день}) \cdot 90 \text{ днів} = 50760,00 \text{ грн.}$

Задача 4

Розрахувати суму туристичного збору, який має утримати з двох фізичних осіб податковий агент в особі адміністрації готелю, який розташований у курортному місці. Особи, які прибули в готель, були розміщені в одномісних номерах. Вартість проживання 1 особи в одномісному номері становить 200 грн. за добу. Термін проживання першої особи Іваненко А.О. у готелі – 15 днів, другої особи Степанова В.І., який прибув в командировку, - 10 днів. Ставка туристичного збору, встановлена місцевим органом самоврядування, становить 0,5%.

Розв'язання:

Базою справляння туристичного збору є вартість усього періоду проживання за вирахуванням ПДВ.(ст. 268 Податкового кодексу України). Особи, які прибули у відрядження не є платниками туристичного збору (ст. 268.2.2). Степанова В.І. звільняється від оподаткування.

Іваненко А.О. сплатить туристичний збір = $((200 \cdot 15 \text{ днів}) - \text{ПДВ}) \cdot 0,5\% = ((3000,00 - (3000/6)) \cdot 0,5\% = 12,50 \text{ грн.}$

Практичні завдання:

Завдання 1

Розрахувати суму збору за першу реєстрацію транспортного засобу торговельного підприємства, яким протягом першого півріччя 2011 р. придбано такі транспортні засоби:

- автомобілі вантажні з об'ємом циліндрів двигуна 8000 см^3 (нові) – 3 од.;

- автомобіль легковий з об'ємом циліндрів двигуна 1 500 см³ (термін використання – 3 роки);
- мікроавтобус з об'ємом циліндрів двигуна 1 800 см³ (термін використання – 9 років);
- човен моторний з потужністю двигуна 35 квт (новий);
- яхта парусна, яка не обладнана двигуном, довжиною корпуса 10 м (термін використання – 10 років).

Який порядок сплати збору за першу реєстрацію транспортного засобу підприємством?

Ставки збору становлять:

- автомобілі вантажні з об'ємом циліндрів двигуна від 8 201 см³ до 15 000 см³: 20 грн. з 100 см³;
- автомобілі легкові з об'ємом циліндрів двигуна від 1 001 см³ до 1 500 см³: 5 грн. з 100 см³;
- автобуси, у тому числі мікроавтобуси: 5 грн. з 100 см³;
- судна, оснащені двигунами із потужністю двигуна до 55 квт. (включно): 2,5 грн. за 1 квт;
- судна, не оснащені двигуном, завдовжки понад 7,5 м: 14 грн. з 100 см. довжини.

Завдання 2

Розрахувати суму плати за землю, що підлягає сплаті в бюджет землевласником за рік. Який порядок уплати податку платником?

Вихідні дані: Землевласником є акціонерне товариство-юридична особа, яка не є сільськогосподарським виробником та набула права власності на земельну ділянку 15 лютого 2011 р. Земельна ділянка займає площу 2 000 кв. м. і розташовується у межах населеного пункту з чисельністю населення 3 тис. осіб, який не має статусу курортного. Нормативну грошову оцінку земельної ділянки не проведено. Ставка плати за землю складає 0,24 грн. за 1 кв. м. Земельну ділянку розташовано на території історико-культурного призначення місцевого значення. Використання земельної ділянки не пов'язане з функціональним призначенням цієї території (застосовується коефіцієнт 1,5).

Завдання 3

Розрахувати суму збору за паркування транспортних засобів за перший квартал 2011 р. та щомісячних авансових внесків, що має сплатити приватне підприємство. Площа земельної ділянки, яка відведена підприємству для паркування транспортних засобів відповідно до рішення місцевого органу самоврядування, становить 1 000 кв. м. Стоянка працює цілодобово. Ставка збору встановлена у розмірі 0,1%. Мінімальна заробітна плата на 1 січня 2011 р. становить 941 грн.

Завдання 4

Розрахувати суму податку на нерухомість за рік, відмінну від земельної ділянки, яку має сплачувати фізична особа з 01.01.2012 р. Фізична особа проживає у квартирі, житлова площа якої становить 300 кв. м. Прийняти умовно на 1 січня 2012 р. розмір мінімальної заробітної плати, який дорівнює 1 004 грн. (за станом на 1 грудня 2011 р.).

Який порядок обчислення та сплати податку?

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ТА РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України. із змінами, внесеними згідно із Законом N 2952-VI від 01.02.2011р. <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Податковий кодекс України. від 02.12.2010 № 2755-VI <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Закон України "Про Державну податкову службу" від 05.02. 1998 р. № 83/98 зі змінами і доповненнями.
4. Закон України "Про державну службу" від 16.12.1993р. зі змінами і доповненнями.
5. Закон України "Про боротьбу з корупцією" від 5.10.1995 р. зі змінами і доповненнями.
6. Автоматизація роботи в органах державної податкової служби / За загальною ред. Росоловського В. М. та Ріппи С. П. – Ірпінь: Академія ДПС України, 2002. – 401с.
7. Білецький О., Бойчук Р., Фролов О. Порівняльний аналіз з класифікації платників податків регіонального рівня з автоматизованим розподілом за категоріями уваги та

- сучасними статистичними методами // Вісник податкової служби України. – 2005. – № 22. – с.43 - 47.
8. Загородній А. Г., Єлисеєв А. В. Податкове планування в системі фінансового менеджменту підприємства // Фінанси України. –2001.-№8.-с.131-
  9. Ісашина Г. Ю. Податковий менеджмент: Навчальний посібник. - К,:- ЦУЛ, 2003.
  10. Єлисеєв А. В., Підлужний М.П. Податкове планування. Мінімізація оподаткування законними способами. - Л.: Ліга-Прес, 2003. - 274с.
  11. Каламбет С. В. Податковий потенціал: теорія, практика, управління: Наукова монографія. - Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2001.- 304 с.
  12. Калюга Є. Реформування системи податкового контролю із застосуванням інформаційних технологій // Вісник податкової служби України. - 2002. - № 30. - С.47-54.
  13. Кізима А. Я. Податковий менеджмент: Навчально-методичний посібник. - Тернопіль: Астон, 2002. - 166с.
  14. Ковальчук К. Ф., Рева Т. М. Налоговый менеджмент промышленного предприятия. - Днепропетровск: Институт технологии, 2000. - 123с.
  15. Крисоватий А. І. Податковий менеджмент: Навчальний посібник. - Тернопіль: Карт-бланш, 2004.
  16. Лонюк І. Скарги платників податків на рішення органів ДПС та результати їх розгляду // Вісник податкової служби України. - 2004. - № 10 - С. 57- 60.
  17. Онисько С. М., Тофан І. М., Податкова система: Підручник.- Львів: Магнолія Плюс, 2005. - 332 с.
  18. Омелянович Л.О., Папаїка О.О., Орлова В.О., Мелентьєва О.В., Тодосейчук Г.С. Податковий менеджмент: Навч. посіб. - Донецьк: ДонНУЕТ, 2008. – 231 с.
  19. Податкове планування. - Львів: ТЗОВ "Центр Бізнес-Сервіс", 2004.
  20. Рева Т. М. Податковий менеджмент: Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2003.
  21. Тарасенко В. Повноваження органів державної податкової служби при погашенні податкових боргів// Вісник податкової служби України. - 2005. - № 21 - С.35-41.
  22. Тимченко О.М. Податковий менеджмент: Навчально-методичний посібник. - К.: КНЕУ, 2001.
  23. Теорія і практика обліку платників податків в органах ДПС України: Навчальний посібник / Р.Е. Островерха та ін. - Ірпінь: АДГІСУ, 2002, - 292с.
  24. Фурман А. Шляхи вдосконалення (модернізації) податкового контролю у загальній системі адміністрування податків та обов'язкових платежів до бюджету // Вісник податкової служби України. - 2001. - № 21. - С. 11 - 15.
  25. Хотинская Г.И. Налоговый менеджмент и его эффективность // Финансовый менеджмент., - 2002. - №2. - С. 35-50.
  26. Цимбал П.В., Мілевський О.П., Касьяненко Л.М. Правове регулювання діяльності органів ДПС України.- Ірпінь: Академія ДПС України, 2003.-399 с.
  27. Шевцов О. Методологія розробки та використання стандартів при створенні інформаційних систем // Вісник податкової служби України. - 2005.- № 31.-С.36 - 40.
  28. Ярема Б. П., Маринець В. П. Податкова система: збірник задач: Навчальний посібник. - 2-ге вид., переробл. і доп. - Львів: "Магнолія Плюс", 2009.
  29. Ярема Б. П., Маринець В. П. Податковий менеджмент: Навчальний посібник. - 2-ге вид., переробл. і доп. - Львів: "Магнолія Плюс", 2006.